

Tekst gwarowy — Kleszczyna 1

Autor: Halina Karaś

{smoothgallery image=F6898.jpg&title=Albin Borsich&caption=Albin Borsich}Informator: Albin Borsich, ur. w 1926 r. Kleszczynie. Nagranie Piotr Wysocki. Przepisanie: Monika Kresa. Weryfikacja i opracowanie: Halina Karaś.

Jak tu było przed wojną {vm}T685.mp3|L{/vm}

No jo tu mam mówić tak jak przed wojno u nas tu mówili, no to się różni troche o(d) tej mowy, co teraz tu jest, nie? Jo tu mieszkam od urodzyna, tu miszkałem razym… kiedyś to był teren niemiecki, tutaj, no i tu myśmy tedy chodzili do polskiej szkouły, ale tam żeśmy už tej mowy, nie, no nie {tt} = całkiem. Twarda wymowa grupy kie jako ke typowa dla gwar całej Polski północnej. |całkiem{/tt} tak używali, to było taka, no tak, tak jak to tu w Kleszczynie mówili, na przykład na bruk, bruk to był bruk teraz, a na przykład mowa była taka: brukowali, to było, to znaczyło poczebowali, nie? To w tej gwarze to było, nie? No ji co tu jeszcze? Jak my tu chodzili do szkoły, do polskiej szkoły, to jak z początku, to żem się dobrze zgodzili z Niemcami, ale potem {tt} = już jak. Fonetyka międzywyrazowa nieudźwiczniająca. |jusz jak{/tt} te Hytlerjugen nastala, to już wtedy było stale rozwarstwienie na dwie, na dwie grupy, to oni nas przegonili, bili nas, to my {tt} = musieliśmy. Archaiczna (dawna), dziś gwarowa, końcówka -m w 1. os. Imn. czasu przeszłego. |musielim{/tt} się chować, no ji byuł taki czas, że polska szkoła była po jednej stronie drogi, a na drugiej stronie był, była niemiecka szkouła, i tam mielim zawsze razem przerwe, to wtedy już później to nie szło, bo stale były bijatyki, w tym zakresie i wtedy tak było, że mielim osobno przerwy, ale to {tt} = długo. Zanik ł w grupie spółgłoskowej. |dugo{/tt} nie trwało, to te polskie szkoły zamkneyli, i wtedy jakiś czas żeśm, {tt} = żeśmy się uczyli. Kończówka -m, a nie -śmy, przyłączona do spójnika że. |żem się uczyli{/tt} na podwórzu, ławki byli {tt} = wystawione. Wąska wymowa grupy oN jako óN. |wystawione{/tt}, i żem się uczyli na tech ławkach, ale to dugo nie {tt} = bawiło. Rozszerzenie artykulacyjne i do e przed spółgłoską półotwartą ł. |bawieło{/tt}, i wtedy wzielim nas całkom zamkneyli, tak że nie wolno było już do kupy chodzić, ale myśmy jenak chodzili, myśmy się spotykali, potajimnie, no ji tak dugo, asz nas Niemcy wykapowali, no to wtedy żem przestali chodzić, no ot tego czasu już była stale napiynte, było takie Niemcy i Polacy, a przedtym to się bardzo dobrze zgodzili. To od tego czasu, jak Hitler nastał, to już buło to podzielóne.